

Kouvolan kaupungin lausunto Kymenlaakson hyvinvointialueen Tulevaisuuden palveluympäristö 2030 -suunnitelmasta

942/00.04.01/2026

Kaupunginhallitus 18.05.2026

Valmistelija: apulaiskaupunginjohtaja Tuukka Forsell, puh. 020 615 9333, tuukka.forsell(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Kymenlaakson hyvinvointialue on pyytänyt 7.5.2026 saapuneella viestillään kantaa kuntalaisilta ja organisaatioilta Tulevaisuuden palveluympäristö 2030-suunnitelmasta.

Kouvolan kaupunki pitää palveluverkon uudistamista kokonaisuutena perusteltuna vastauksena väestökehitykseen ja taloudellisiin reunaehtoihin, mutta katsoo, että suunnitelma sisältää merkittäviä riskejä palvelujen alueellisen yhdenvertaisuuden toteutumiselle.

Kaupunki korostaa, että erityisesti lähipalvelujen, kuten Katajajarjun terveystaseman, mahdollinen lakkauttaminen heikentäisi palvelujen saavutettavuutta ja lisäisi eriarvoisuutta. Digitaalisten palvelujen kehittäminen voi osaltaan parantaa saavutettavuutta, mutta ei korvaa fyysisiä palveluja kaikille asiakasryhmille.

Kouvolan kaupunki edellyttää jatkovalmistelussa konkreettisia palvelulupauksia jalkautuvista palveluista, toimivia liikkumisratkaisuja sekä vaihtoehtoisia asiointitapoja digitaalisten palvelujen rinnalle.

Asian valmistelun tausta, päätösvallan perusteet ja yhteys kuntastrategiaan

Lausunnon valmistelu:

Kymenlaakson hyvinvointialue on avannut Tulevaisuuden palveluympäristö 2030-suunnitelman kommentoitavaksi otakantaa.fi -palvelussa 17.5.2026 saakka. Otakantaa -palveluun kommentointi tuli Kouvolan kaupungin tietoon 7.5.2026 hyvinvointialueen lausuntopyynnön saapuessa kaupungin kirjaamoon. Lausunnon valmistelu-aika on ollut poikkeuksellisen lyhyt, mikä on vaikeuttanut asian perusteellista käsittelyä ja laajaa vuorovaikutusta. Kouvolan kaupunki pitää valmistelun aikataulua ongelmallisena ja korostaa, että näin merkittävässä palvelurakennetkaisuissa tulisi varata riittävä aika kuntien kuulemiselle.

Kouvolan kaupungin lausuntoehdotus on toimitettu kaupunginhallituksen jäsenille kommentoitavaksi perjantaina 8.5.2026. Saadut kommentit huomioidaan Otakantaa-palveluun annettavassa

vastauksessa. Koska kaupunginhallitus ei kokoontunut vastausajan puitteissa, on lausuntoehdotus laitettu kaupunginhallitukselle kommentoitavaksi sähköpostitse ja kommenttien pohjalta annettu lausunto tuodaan tiedoksi kaupunginhallitukselle. Mikäli kaupunginhallitus haluaa täydentää määräaikaan mennessä jätettyä lausuntoa vielä omassa kokouskäsittelyssään, toimitetaan täydennetty lausunto tiedoksi hyvinvointialueelle.

Päätösvallan perusteet:

Kuntalain (410/2015) mukaan kaupunginhallitus vastaa kunnan edunvalvonnasta ja lausuntojen antamisesta silloin, kun asia koskee kunnan toimialaa ja asukkaiden hyvinvointia. Sosiaali- ja terveyspalvelujen järjestämisen muutoksilla on merkittävä vaikutus kuntalaisten arkeen, elinympäristöön ja kaupungin elinvoimaan ja luonteeltaan siten strategisesti merkittävä asia, jonka käsittely kuuluu kaupunginhallituksen toimivaltaan.

Päätösvallanperuste hallintosääntö § 21 ja kuntastrategian tavoite Hyvinvointia kuntalaisille tukee toimintaa.

Kymenlaakson hyvinvointialueen Tulevaisuuden palveluympäristö -suunnitelman lausunto

Kouvolan kaupunki toteaa lausuntoon seuraavaa:

Kaupunki pitää palveluverkkoselvitystä lähtökohtaisesti tarpeellisena ja ymmärrettävänä vastauksena väestön ikääntymiseen, palvelutarpeen kasvuun, henkilöstön saatavuushaasteisiin ja talouden sopeuttamistarpeisiin. Uudistuksella voidaan parhaimmillaan parantaa palvelujen laatua, sujuvuutta ja kustannustehokkuutta.

Nykyisessä muodossaan suunnitelma sisältää kuitenkin merkittäviä riskejä palvelujen saavutettavuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta. Erityisesti palvelujen keskittäminen ja lähipalvelujen vähentäminen voivat heikentää palvelujen tosiasiallista saavutettavuutta laajalla, maantieteellisesti hajautuneella alueella kuten Kouvolaissa.

Katajaharjun terveysaseman mahdollinen lakkauttaminen konkretisoi muutosten vaikutukset. Sen poistuminen merkitsisi monille asukkaille pidempiä asiointimatkoja, lisääntyntä riippuvuutta omasta autosta sekä kasvavaa riskiä hoitoon hakeutumisen viivästymisestä. Vaikutukset kohdistuvat erityisesti iäkkäisiin, pitkäaikaissairaisiin ja autottomiin asukkaisiin.

Kaupunki toteaa, että palvelujen saavutettavuus ei ole vain keskimääräinen matka-aika, vaan todellinen mahdollisuus saada palvelua silloin, kun sitä tarvitaan. Digipalvelujen lisääminen parantaa saavutettavuutta osalle väestöstä, mutta ei korvaa fyysisiä palveluja kaikille. Ilman riittävää tukea ja vaihtoehtoisia asiointikanavia digipalvelut voivat lisätä eriarvoisuutta.

Kouvolan kaupunki näkee keskeiset riskit seuraavissa tekijöissä:

- palvelujen saavutettavuuden eriytyminen eri väestöryhmien välillä
- digipalvelujen riittämätön saavutettavuus kaikille asiakasryhmille
- liikkumisen haasteet ja joukkoliikenneyhteyksien puutteet
- alueiden elinvoiman heikkeneminen palvelupisteiden vähentyessä

Kaupunki katsoo, että valmistelussa ei ole riittävästi tarkasteltu vaihtoehtoja keskeisten lähipalvelujen säilyttämiseksi. Erityisesti Katajaharjun terveysaseman rooli osana tasapainoista palveluverkkoa tulee arvioida uudelleen.

Lisäksi Kouvola korostaa hyvinvointialueen vastuuta aktiivisesta edunvalvonnasta valtion suuntaan riittävän rahoituksen turvaamiseksi. Pelkkä sopeuttaminen ei saa johtaa palvelujen merkittävään heikentymiseen alueilla, joilla tarve on suurin.

Kouvolan kaupunki edellyttää, että jatkovalmistelussa:

- määritellään sitovat ja konkreettiset palvelulupaukset jalkautuville palveluille
- varmistetaan toimivat ja realistiset liikkumISRatkaisut
- turvataan vaihtoehtoiset asiointitavat digipalvelujen rinnalle
- arvioidaan vaikutukset asukkaiden arkeen ja alueiden elinvoimaan perusteellisesti

Liitteenä Kymenlaakson hyvinvointialueen esitys Tulevaisuuden palveluympäristö 2030.

Lisätiedot: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, p. 020 615 7429, [sanna-riitta.junnonen\(at\)kouvola.fi](mailto:sanna-riitta.junnonen@kouvola.fi)

Vs kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä tiedoksi Kymenlaakson hyvinvointialueen tulevaisuuden palveluympäristö-suunnitelmaan annetun kaupungin lausunnon Otakantaa-palvelussa.
2. toteaa Kymenlaakson hyvinvointialueelle, että lausunnon valmistelu-aika on ollut poikkeuksellisen lyhyt, mikä on vaikeuttanut asian perusteellista käsittelyä ja laajaa vuorovaikutusta. Asian merkitys ja vaikuttavuus huomioiden, tulisi lausuntoaikaa varata myös viranomaisille riittävästi.

3. tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 19.5.2026 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: